

Minister Klimatu i Środowiska

DLŁ-WNO.050.55.2025.BW
3876855.15507223.12545191
Warszawa, 18-07-2025

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na zapytanie Posłów na Sejm RP Pauliny Matysiak i Adriana Zandberga w sprawie przyszłości przylubelskich lasów w kontekście tworzenia systemu lasów o wiodącej funkcji społecznej (K10ZAP2555), przedstawiam poniższe informacje.

Ministerstwo Klimatu i Środowiska zakończyło pierwszy etap projektu wyznaczania lasów społecznych wokół największych polskich miast. Informację tę przekazali Minister Klimatu i Środowiska Paulina Hennig-Kloska oraz Mikołaj Dorożala, Podsekretarz Stanu i Główny Konserwator Przyrody, podczas konferencji prasowej zorganizowanej 2 lipca br.

Łączna powierzchnia planowanych lasów społecznych dla 11 aglomeracji – Warszawy, Krakowa, Trójmiasta, Wrocławia, Łodzi, Poznania, Katowic, Bydgoszczy i Torunia, Szczecina, Bielska-Białej oraz Kielc – wynosi ponad 158 tys. ha, co stanowi około 2,2% lasów Skarbu Państwa zarządzanych przez Lasy Państwowe.

W miastach, w których osiągnięto porozumienie, obszar wyznaczonych lasów społecznych jest tożsamy z tym uzgodnionym przez uczestników procesu. Wprowadzone zostały jedynie modyfikacje wynikające z uwag zgłoszonych przez Ministerstwo Obrony Narodowej (usunięcie terenów o szczególnym znaczeniu dla obronności kraju) oraz korekty związane ze strukturą własnościową lub cechami wydzieleń (np. usunięcie powierzchni nieleśnych). Dalszy etap prac w tych miastach będzie polegał na określeniu zasad prowadzenia gospodarki leśnej.

W przypadku miast, dla których wcześniej nie osiągnięto ostatecznego porozumienia co do zasięgu lasów społecznych, punktem odniesienia dla Ministerstwa Klimatu i Środowiska były wnioski z analiz przeprowadzonych w lokalizacjach, gdzie takie porozumienie udało się wypracować. Podkreślam, że wszystkie propozycje zgłoszone przez uczestników procesu i ujęte w raportach zostały wzięte pod uwagę. Proponując ostateczne rozwiązania, dążono do ujednolicenia podejścia do wyznaczania zasięgu lasów społecznych w poszczególnych aglomeracjach.

W pierwszej kolejności identyfikowano dodatkowe tereny leśne w promieniu 10 km od granic administracyjnych miast, zwłaszcza kompleksy obejmujące już wcześniej uzgodnione lasy społeczne. Jako punkt odniesienia przyjęto wskaźnik liczby mieszkańców przypadających na hektar lasu społecznego, który w miastach z uzgodnionym zasięgiem wynosi 44 osoby/ha. W sytuacjach, gdy nie było możliwości osiągnięcia zbliżonego wskaźnika w ramach wspomnianego bufora, wskazywano lasy społeczne poza jego granicami – kierując się rzeczywistym, intensywnym użytkowaniem terenów leśnych przez mieszkańców oraz ich dostępnością komunikacyjną.

W analizach uwzględniono również inne dostępne materiały, takie jak ustalenia zawarte w obowiązujących lub opracowywanych Planach Urządzenia Lasu (PUL), a także opinie uczestników procesu.

Ministerstwo Klimatu i Środowiska uruchomiło dedykowany serwis poświęcony procesowi wyznaczania lasów społecznych. Aktualne informacje oraz kluczowe dokumenty dostępne są na stronie internetowej w zakładce „Co robimy” → „Lasy o wiodącej funkcji społecznej”: <https://www.gov.pl/web/klimat/lasyspoeczne>.

Informuję, że dane procentowe zawarte w Wytycznych i Rekomendacjach Ogólnopolskiej Narady o Lasach (WiR ONoL)¹ są celami indykatywnymi Ministerstwa Klimatu i Środowiska w harmonogramie wzmocnienia ochrony lasów o wiodącej funkcji przyrodniczej i społecznej. Planowane jest przygotowanie i publikacja odpowiednich map w dalszym toku prac nad wdrażaniem WiR ONoL.

Wyjaśniam również, że włączenie do 20% lasów objętych wzmocnioną ochroną lasów chronionych już wcześniej – przed 2023 rokiem oraz obszarów, gdzie wprowadzone są modyfikacje gospodarki leśnej (a nie całkowite wyłączenie z pozyskania drewna) to decyzja podjęta przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska. Nie wynika ona wprost z umowy koalicyjnej ani ustaleń Ogólnopolskiej Narady o Lasach, ale jest konsekwencją bieżących rozmów, analiz i konsultacji również w kontekście skutków społeczno-gospodarczych działań ukierunkowanych na wzmocnienie ochrony lasów.

Podkreślam, że proces tworzenia lasów społecznych od początku prowadzony jest z udziałem samorządów, organizacji społecznych, przedstawicieli zakładów usług leśnych, przemysłu drzewnego oraz leśników. Począwszy od maja 2025 r. istotną rolę odgrywają eksperci Instytutu Ochrony Środowiska – Państwowego Instytutu Badawczego, którzy stanowią wsparcie w prowadzeniu szerokich konsultacji społecznych. Istotne w zakresie ugruntowania zasad partycypacyjnego planowania lasów społecznych będzie wypracowanie metod i narzędzi ustalania zasad gospodarowania w tych lasach. Określone zostaną także reguły angażowania interesariuszy w ten proces, role poszczególnych interesariuszy, a także założenia i zasady partycypacyjnego dochodzenia do rozstrzygnięć dotyczących zasad gospodarowania w lasach społecznych. Spotkania terenowe i warsztaty stacjonarne w poszczególnych miastach poprzedzą warsztaty dla facylitatorów, które ułatwią wypracowanie spójnego podejścia do ustalania zasad partycypacyjnego planowania

¹ Wytyczne i Rekomendacje Ogólnopolskiej Narady o Lasach <https://www.gov.pl/web/klimat/wytyczne-i-rekomendacje-onol>, str. 26.

lasów społecznych we wszystkich lokalizacjach objętych pilotażem. Prace w tym zakresie będą realizowane do połowy 2026 r.

Informuję, że trwałość ochrony lasów, które mają szczególne znaczenie dla społeczeństwa, zostanie uregulowana ustawowo, w przepisach prawa powszechnie obowiązującego. W kolejnym kroku pilotażu prowadzone będą prace nad przygotowaniem ram prawnych, które ustanowią projektowane lasy społeczne oraz określą dla nich zasady prowadzenia gospodarki leśnej.

Aktualnie podstawowym dokumentem określającym cele, zadania i sposoby prowadzenia gospodarki leśnej w nadleśnictwach, w tym na obszarach projektowanych lasów społecznych, są plany urządzenia lasu (PUL). Niektóre z wypracowanych rozwiązań będzie można wdrożyć bez zmiany PUL, natomiast część wyników uzgodnień, w szczególności obejmujących rezygnację z pozyskania drewna w drzewostanach, będzie wymagało utrwalenia w PUL – w formie aneksu lub przy opracowaniu nowego planu.

Do czasu uchwalenia zmian w przepisach prawa powszechnie obowiązującego, Lasy Państwowe zostały zobowiązane przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska do zastosowania tymczasowych środków zabezpieczających, które wzmocnią funkcje społeczne obszarów zidentyfikowanych w ramach pilotażu². Ze szczegółami prospołecznych modyfikacji gospodarki leśnej można zapoznać się na stronie internetowej Ministerstwa Klimatu i Środowiska w zakładce *Co robimy -> Lasy o wiodącej funkcji społecznej -> Aktualności -> Komunikat dot. zasięgu lasów społecznych w pilotażu* <https://www.gov.pl/web/klimat/zasieg-lasow-spoecznych-w-pilotazu>. Pismo z 17 czerwca 2025 roku wraz z załącznikami znajduje się natomiast w zakładce *Dokumenty do pobrania* <https://www.gov.pl/web/klimat/lasyspoleczne-materialy>.

Ponadto podkreślam, że podczas kontynuacji pilotażu, wspólnie z ekspertami z Instytutu Ochrony Środowiska – Państwowego Instytutu Badawczego, ustalony zostanie, dla każdego z uczestniczących nadleśnictw, harmonogram utrwalenia ochrony lasów społecznych i wdrożenia uzgodnień. Wnioski i doświadczenia z tego procesu zostaną wykorzystane do wypracowania optymalnych, docelowych rozwiązań dotyczących wyznaczania, jak również prowadzenia gospodarki leśnej w lasach społecznych.

Wyznaczenie lasów społecznych naturalnie powiązane jest z istotną zmianą w prowadzeniu gospodarki leśnej na ich terenach. Priorytetowe stają się funkcje pozaprodukcyjne, a dostarczanie surowca drzewnego ma charakter uzupełniający. Dopuszczalne będzie pozyskiwanie drewna wynikające jedynie z konieczności zapewnienia trwałości ekosystemów leśnych, w tym ich przebudowy, pielęgnacji, realizacji planów ochrony obszarów chronionych czy działań związanych z bezpieczeństwem publicznym.

Informuję, że pełny harmonogram prac związanych z lasami społecznymi przedstawiony jest na stronie internetowej Ministerstwa Klimatu i Środowiska w zakładce:

Co robimy -> Lasy o wiodącej funkcji społecznej -> Harmonogram prac <https://www.gov.pl/web/klimat/lasyspoleczne-harmonogram>.

² Pismem Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska Mikołaja Dorożały, skierowanym do Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych 17 czerwca 2025 r., znak DLŁ-WSR.011.3.2025.WA.

Mając na uwadze powyższe informacje, zaznaczam, że aktualnie nie obowiązują uniwersalne kryteria wyznaczania lasów społecznych, do których można byłoby w chwili obecnej odnieść ich ustanowienie w lokalizacji Rejkowizna w Świdniku oraz Stary Gaj i Dąbrowa w Lublinie. Punktem wyjścia dla debaty i podjęcia decyzji o wyznaczeniu obszarów lasów społecznych są kryteria, które obejmują różnorodne aspekty, takie jak znaczenie historyczne, kulturalne, rekreacyjne, regulacyjne, uzdrowiskowe, turystyczne czy edukacyjne danego obszaru. Uwzględnienie tych walorów przyczynia się do zachowania dziedzictwa kulturowego i poprawy jakości życia mieszkańców, jak również wspiera zrównoważony rozwój społeczny i ekonomiczny regionu. Wśród kryteriów w Wytycznych i Rekomendacjach Ogólnopolskiej Narady o Lasach znalazły się:

- S1. Lasy kluczowe dla tożsamości kulturowej lokalnych społeczności
- S2. Lasy intensywnie użytkowane rekreacyjnie lub turystycznie
- S3. Tereny leśne w sąsiedztwie ośrodków wypoczynkowych, hoteli, sanatoriów, spa, campingów
- S4. Lasy położone w sąsiedztwie zwartej zabudowy, w szczególności wokół dużych ośrodków miejskich
- S5. Lasy uzdrowiskowe lub użytkowane w celach zdrowotnych
- S6. Obszary cenne z punktu widzenia usług ekosystemów dla lokalnej społeczności
- S7. Obszary istotne dla zaopatrzenia w wodę lokalnej społeczności

Obecnie, w kolejnym etapie pilotażu, kontynuowane są prace nad ustanowieniem lasów społecznych dla 11 aglomeracji. Przygotowywane rozwiązania prawne docelowo zapewnią możliwość powstawania lasów społecznych również w innych lokalizacjach, przy zaangażowaniu lokalnych władz i organizacji społecznych. Ministerstwo Klimatu i Środowiska nie widzi przeciwwskazań, aby wówczas w proces ten włączył się również Zespół Lokalnej Współpracy w Świdniku.

Informuję, że w pracach lokalnego zespołu do spraw lasów społecznych wokół Poznania uczestniczyły 52 osoby reprezentujące różnych interesariuszy. Odbyło się pięć spotkań i cztery dyżury on-line: 13 i 27 sierpnia 2024 r., 3, 13, 19 września 2024 oraz 1, 11, 17 i 23 października 2024. Szczegółowy raport z prac zespołu (wraz z załącznikami) znajduje się na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Poznaniu:

<https://www.gov.pl/web/regionalna-dyrekcja-lasow-panstwowych-w-poznaniu/raport-z-pilotazowego-ustrojenia-procesu-zainicjowanego-przez-ministerstwo-klimatu-i-srodowiska-dotyczacego-lasow-o-wiodacej-funkcji-spoecznej-wokol-miasta-poznania>.

Powierzchnia lasów społecznych wyznaczonych wokół Poznania wynosi ok. 14,4 tys. ha. Wskaźnik koncentracji (liczby mieszkańców miasta przypadających na hektar lasu społecznego) to 38 osób/ha lasów społecznych. Powierzchnia objęta lasami społecznymi stanowi dla Nadleśnictwa Babki - 50%, Nadleśnictwa Konstantynowo - 27%, a Nadleśnictwa Łopuchówko - 20%. W zasięgu lasów społecznych znajdują się gminy: Poznań, Brodnica, Buk, Czempin, Czerwonak, Dopiewo, Kiszewo, Kleszczewo, Komorniki, Kórnik, Luboń, Mosina, Murowana Goślina, Opalenica, Pobiedziska, Puszczykowo, Rokietnica, Skoki, Stęszew, Suchy Las, Swarzędz, Śrem, Tarnowo Podgórne, Zaniemyśl. W załączeniu zamieszczam także mapę lasów społecznych dla Poznania.

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra

Mikołaj Dorożała
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Załącznik:

Mapa lasów społecznych dla Poznania

Do wiadomości:

Departament Spraw Parlamentarnych w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów